

Úvodní komentář:

Sdružování osob ve spolcích se řídí § 214 až 302 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „NOZ“). Podpůrně se použije obecná úprava právnických osob obsažena v § 118 až 209 NOZ.

Stanovy spolku, z. s.

Komentář k názvu spolku:

Za názvem spolku je nutné uvést koncovku buď **z. s.**, **spolek** nebo **zapsaný spolek** (srov. § 216 NOZ). Nedoporučujeme uvádět uvozovky, v opačném případě totiž bude název spolku do rejstříku zapsán i s uvozovkami.

Název spolku musí být jednotný (nemísit plný název spolku s jeho zkratkou či akronymem), jasný, určitý a výlučný ve smyslu nezaměnitelnosti názvu spolku (srovnej § 132 odst. 2 NOZ - obecný zákaz shodnosti názvu právnické osoby s názvem jiné právnické osoby).

V rámci právních vztahů je pak třeba vycházet ze zapsaného názvu spolku, zejména pak důsledně používat dovětku „zapsaný spolek“ či „z. s.“ (nevyklučuje např. využití tzv. smluvní zkratky).

Čl. 1

Název, forma a sídlo

Spolek, z.s. (dále jen „spolek“) je právnickou osobou založenou v souladu se zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění. Má sídlo v (*přesná adresa nebo jen město*).

Komentář k sídlu:

Do stanov stačí uvést pouze název obce (nebo města), ve které má spolek sídlo (srov. § 136 odst. 2 NOZ). Výhoda takového postupu spočívá v tom, že při stěhování sídla v rámci téže obce nemusí spolek měnit stanovy.

! Do spolkového rejstříku však bude nadále nutné uvést přesnou adresu pro účely doručování!

Čl. 2

Charakter spolku

Spolek je dobrovolným, nevládním, neziskovým svazkem občanů, v němž se spolčili zastánci ochrany přírody a krajiny k aktivní činnosti na jejich ochranu, k popularizaci tohoto cíle a k poskytování obecně prospěšné činnosti v oblasti ochrany životního prostředí.

Komentář k charakteru spolku:

Pokud zakládáte spolek, jenž nebude zaměřovat svou činnost na ochranu přírody a krajiny, je nutné charakter spolku přiměřeně upravit.

Čl. 3

Základní účely spolku

Základními účely spolku jsou:

- a) ochrana přírody a krajiny, což je hlavním posláním spolku,
- b) poskytování obecně prospěšných (bezplatných) služeb v oblasti ochrany životního prostředí.
- c) ...

Komentář k účelu spolku:

Hlavní činností spolku nesmí být podnikání nebo jiná výdělečná činnost. Spolek však může vyvíjet vedlejší hospodářskou činnost spočívající v podnikání, podporuje-li tato činnost hlavní činnost spolku (srov. § 217 NOZ). Mezi základními účely by se ale nemělo objevit nic, co by připomínalo komerční aktivity.

Čl. 4

Formy činnosti spolku

Formami činnosti spolku jsou zejména:

- a) praktická činnost ve spolupráci s orgány životního prostředí a jinými subjekty,
- b) organizování kampaní a petičních akcí na ochranu přírody,
- c) pořádání vzdělávacích akcí (přednášky, semináře),
- d) účast ve správních i jiných řízeních, při nichž mohou být dotčeny zájmy ochrany přírody a krajiny.
- e) ...

Čl. 5

Členství ve spolku

1. Členem spolku se může stát fyzická osoba starší 18 let s trvalým bydlištěm na území ČR.

Komentář ke členství:

Členem spolku mohou být i právnické osoby nebo nezletilé fyzické osoby. V tomto směru mají spolky možnost zvolit si povahu členů.

2. Členství vzniká dnem, kdy rada spolku rozhodne o přijetí žadatele na základě jeho písemné přihlášky. Přihláška musí obsahovat: jméno a příjmení žadatele, adresu trvalého bydliště, rodné číslo, případně telefonické spojení a e-mailovou adresu, datum podání přihlášky a vlastnoruční podpis žadatele.
3. Rada spolku o přijetí rozhoduje na své nejbližší schůzi po dni podání přihlášky.
4. Zakládajícím členem spolku je fyzická osoba, jež se účastní činností přípravného výboru.
5. Člen spolku má právo zejména:
 - účastnit se veškeré činnosti spolku, volit radu spolku a další orgány spolku a být volen do těchto orgánů,
 - posuzovat a schvalovat zprávy o činnosti spolku,
 - předkládat návrhy, připomínky a náměty k činnosti spolku.
6. Člen spolku je povinen zejména:
 - dodržovat stanovy,
 - hájit zájmy ochrany přírody a životního prostředí,
 - sdělovat statutárnímu orgánu změny údajů uvedených v přihlášce.

Komentář k právům a povinnostem členů:

Pokud ve stanovách uvedete, že spolek vede seznam členů, máte dle § 236 NOZ rovněž povinnost určit způsob provádění zápisů a výmazů údajů o členech. Na tomto místě můžete rovněž stanovit povinnost platit členský příspěvek a určit jeho výši, splatnost, a způsob placení (srovnej § 235 NOZ).

Čl. 6 Zánik členství

Členství zaniká na základě oznámení člena spolku o ukončení členství ve spolku, dále úmrtím, vyloučením člena pro hrubé porušování stanov a dále pokud člen se bez uvedení důvodů nezúčastní třech po sobě jdoucích členských schůzí.

Komentář k zániku členství:

Ve stanovách je též vhodné určit, který orgán bude mít pravomoc rozhodovat o vyloučení - viz. čl.7, 1. i).

Čl. 7 Orgány spolku

Komentář k orgánům spolku:

Ve vzoru stanov uvádíme pouze minimalistickou verzi orgánů spolku. Ve svém spolku však můžete mít např. i kontrolní nebo rozhodčí komisi.

1. Nejvyšším orgánem spolku je členská schůze, která se schází nejméně jednou ročně, aby
 - a) schválila případné změny stanov,
 - b) zvolila na pětileté funkční období nejméně tříčlennou radu spolku, případně tuto radu spolku odvolala,
 - c) schválila zprávu o činnosti spolku a zprávu o hospodaření za předcházející období,
 - d) určila koncepci činnosti spolku na další období,
 - e) stanovila výši členských příspěvků,
 - f) schválila rozpočet spolku na příští období,
 - g) zvolila čestné členy spolku, rozhodla o vyloučení člena spolku,
 - h) rozhodla o zrušení spolku s likvidací nebo o jeho přeměně
 - i) vyloučila člena pro hrubé porušování stanov

Komentář k funkčnímu období:

U určování funkčního období orgánu spolku je třeba vzít v úvahu, že spolek má povinnost podat návrh na zápis do veřejného rejstříku při změně všech údajů, které se do veřejného rejstříku zapisují. Do veřejného rejstříku musí být zapsány statutární orgány a rovněž kontrolní orgány (srov. § 25 odst. 1 zákona č. 304/2013, o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob). Jiné orgány do veřejného rejstříku zapsány být nemusí. Pokud by „mandát“ členů rady byl jednoletý, musely by se soudu tyto změny pravidelně hlásit. Při každé změně je zároveň zapotřebí složit soudní poplatek ve výši 1.000,- Kč a nechat si ověřit potřebné podpisy, takže by se takový postup velmi prodražil. (Do 30. 6. 2016 však spolky poplatek platit nemusí.)

Funkční období by mohlo být i předem neomezené, jen by musela existovat možnost člena rady odvolat.

2. Zasedání členské schůze spolku svolává rada spolku. Usnášeníschopná je, pokud se zúčastní nadpoloviční většina členů. Není-li členská schůze schopna se usnášet, svolá rada spolku náhradní členskou schůzi do jednoho měsíce ode dne původního konání, tato opakovaná členská schůze je usnášeníschopná bez ohledu na počet přítomných členů.

Komentář k svolávání členské schůze (srov. § 249 odst. 1):

Ze zákona se svolává zasedání členské schůze třicet dnů před jejím konáním. Pokud pro účely Vašeho spolku potřebujete lhůtu delší nebo kratší, je nutné to v stanovách uvést. Pokud potřebujete být operativní, je vhodné do stanov uvést kratší lhůtu (např. 7 dní předem) pro svolání členské schůze.

Lze doporučit také výslovně do stanov uvést, že svolání členské schůze je možné učinit prostřednictvím internetu (e-mail) nebo jinými moderními nástroji. Totéž může platit i pro samotnou členskou schůzi, která by mohla probíhat „na dálku“ prostřednictvím např. konferenčního hovoru, atd.

3. Členská schůze bude svolána i v případě, že třetina členů spolku podá ke svolání podnět.
4. Členská schůze přijímá rozhodnutí nadpoloviční většinou hlasů. O zrušení spolku s likvidací nebo jeho přeměně rozhoduje kvalifikovanou většinou.

Komentář k rozhodování o záležitostech nezařazených do programu schůze (srovnej § 253 odst. 3 NOZ):

Na tomto místě je rovněž vhodné upravit rozhodování o záležitostech, která nebyla zařazena na pořad zasedání členské schůze. Ze zákona se totiž vyžaduje jednomyslný souhlas všech členů spolku.

5. Činnost spolku mezi členskými schůzemi řídí rada spolku, která si volí ze svého středu předsedu, místopředsedu a pokladníka. V kompetenci rady spolku je také předsedu, místopředsedu nebo pokladníka odvolat.
6. Rada spolku je tříčlenná. Její funkční období je pětileté. Rada spolku se schází dle potřeby. Rada spolku může přijímat rozhodnutí, pokud je přítomno více než 50 % členů a zároveň je přítomen předseda. Rozhodnutí je schváleno, jestliže pro něj hlasovala nadpoloviční většina přítomných členů.
7. V případě odstoupení, odvolání nebo úmrtí člena Rady spolku je předseda spolku povinen do 60 dnů svolat členskou schůzi, která zajistí doplnění Rady.

8. Předseda spolku je jeho statutárním orgánem. Předseda zastupuje spolek ve všech věcech. Jeho funkční období je pětileté. Předseda je volený Radou spolku.

Komentář k statutárním orgánům (srovnej § 244 NOZ):

Ve stanovách můžete jako statutární orgán určit buďto orgán individuální nebo kolektivní. Na rozdíl od individuálního orgánu rozhoduje kolektivní orgán ve sboru. Ze zákona je schopen usnášet se za účasti většiny členů a rozhoduje většinou hlasů zúčastněných členů (srovnej § 156 NOZ).

Nejjednodušší je mít pouze předsedu, který může dále zmocnit (sepíše plnou moc) další členy spolku, kteří by pak mohli za spolek jednat navenek.

Čl. 8

Hospodaření spolku

1. Spolek hospodaří s prostředky získanými ze členských příspěvků ve výši schválené členskou schůzí a případnými dary od fyzických a právnických osob či získanými granty. Prostředky vynakládá výhradně na úkony spojené s předmětem činnosti spolku, řádně podložené účetními doklady.
2. S výsledky hospodaření seznamuje rada spolku členy spolku na každé členské schůzi.
3. V případě zániku spolku je jeho majetek po provedené likvidaci předán jiné právnické osobě s příbuzným předmětem činnosti, tj. ochrana přírody a krajiny.

Komentář k použití likvidačního zůstatku:

Likvidační zůstatek lze též rozdělit mezi členy spolku. Důležité je, aby byl způsob vypořádání likvidačního zůstatku ve stanovách jasně vysvětlen. V případě převedení majetku na jinou právnickou osobu doporučujeme uvést, kdo a jakým způsobem rozhodne, které právnické osobě bude majetek předán.

Čl. 9

Závěrečná ustanovení

1. Záležitosti neupravené těmito stanovami se řídí obecně platnými právními předpisy.
2. Stanovy byly schváleny na ustavující schůzi dne Účinnosti nabývají dnem zápisu do spolkového rejstříku vedeného u Krajského soudu v....